T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 154
KARAR NO : 2016 / 188
KARAR TR : 14.03.2016

ÖZET: 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesi uyarınca araştırma görevlisi olarak davalı Üniversite adına yüksek lisans ve doktora eğitimi yapmak amacıyla Çukurova Üniversitesinde görevlendirilen davacının, lisansüstü eğitimini yapabilmesi için davalı üniversite lehine yüklendiği mecburi hizmet yükümlülüğü ve kefalet senedinin iptali istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B.K.
Vekili : Av. T.U.
Davalı : Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. H.K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü'nün, 11.12.2014 gün ve 8044 sayılı yazısı ile bildirilen, mecburi hizmet ve tazminat borcunun kaldırılmasına yönelik talebinin reddedildiğine dair verilen idari kararın iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır

Davalı idare vekili cevap dilekçesinde özetle; taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanıp idareye karşı taahhütte bulunulduğunu, taraflar arasında yüklenme ve kefalet senedinden doğan alacak borç ilişkisi nedeniyle özel hukuk hükümlerine göre adli yargının görevli olduğunu ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 04.06.2013 gün ve E:2013/770, K:2013/939 sayılı kararını gerekçe göstererek görev itirazında bulunulmuştur.

VAN 2. İDARE MAHKEMESİ:15.04.2015 gün ve E:2015/18 sayılı görevlilik kararında; "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin l/a fikrasında; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Öncelikle dava konusu işlemin hukuki niteliğinin ortaya konabilmesi açısından, davacının verdiği ve müteselsil kefilleri ile birlikte imzaladığı taahhütname ve kefaletnamenin bir bütün olarak incelenip değerlendirilmesi zorunludur. Bu kapsamda;

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35. maddesinin 2. ve 3. fıkralarında düzenlenen bir üniversitede görev yapan öğretim elemanın kadrosunun başka bir üniversiteye nakledilmesindeki amacın, ilgililerin akademik gelişimini sağlamak olduğu, kumruların bu gelişimin maliyetlerini üstlenirken öğretim elemanlarının gelişim sürecinde elde ettikleri bilgi ve tecrübelerinin, hizmet götürdükleri üniversiteye veya üniversite öğrencilerine yansıtılmasını gözetmek ve sağlamak durumunda oldukları dikkate alındığında, idarelerce bu hizmet yansımasını ve kamu yararını gerçekleştirmek için başka bir kurumda görevlendirdiği veya kadrosuyla naklettiği öğretim elemanlarının geri dönüşünü sağlamak üzere önlemler alabileceği, bunun için ilgili yönetmelikte kişilere mecburi hizmet yükümlülüğü veya taahhütname ve kefalet senedi imzalatmak şeklinde yaptırımlar öngören düzenlemeler yapılabileceğinin yargı kararlarıyla kabul edildiği; nitekim 2547 sayılı Yasanın 35. maddesinde belirtilen kamusal yararın elde edilmesine yönelik olmaları nedeniyle bu hükme dayanılarak çıkartılan Yönetmelikte hukuka aykırılık bulunmadığı, ayrıca, taahhütname ve kefalet senedinin ilgili idarelerce kamu gücüne dayalı, tek taraflı irade ile düzenlendiği ve ilgililerine hizmet gereğinin bir koşulu olarak imzalattırıldığı hususlarının, Danıştay idari Dava Daireleri Kurulu'nun 15.11.2002 günlü ve E:2002/557; K:2002/809 sayılı kararı ile hükme bağlandığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede öğretim üyesi yetiştirme programı kapsamında eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki amaç göz önüne alındığında, davacının taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde olarak, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığının kabulü mümkün olmadığı gibi, bu senedin ihtiva ettiği yaptırımların, kamu hukuku düzenlemeleri ve hizmet gereklerine dayandığı gerçeği karşısında, senedin icrası aşamasında ortada özel hukuk alanını ilgilendiren bir uyuşmazlığın varlığından söz etmeye olanak bulunmadığından, idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek yanlı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedinde yer alan yaptırımların uygulanmasına ilişkin işlemin iptali isteminden doğan uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığından, davalı idarenin davanın adli yargıda çözümlenmesi gerektiğini ileri sürerek yaptığı görev itirazı yerinde görülmemiştir…" gerekçesiyle görev itirazının reddi ile görevlilik kararı vermiştir.

Davalı idare vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki dilekçesi üzerine dava dosya örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI:..Konunun çözümü için uyuşmazlığın temelini oluşturan işlemin incelenmesi gerekmektedir. Dava konusu uyuşmazlık, taraflar arasındaki sözleşmeden diğer bir ifadeyle yüklenme ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklanmaktadır. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun öğretim elemanı yetiştirmeye ilişkin 35. maddesinde: "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler./ Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler./ Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükümleri yer almaktadır.

Olayda, davacı Çukurova Üniversitesinde doktora eğitimi için görevlendirilmeden önce yüklenme ve kefalet senedi ile mecburi hizmet süresi dolmadan görevden çekilmiş sayıldığında, mecburi hizmetine tekabül eden ödemelerin tümünü eksik kalan mecburi hizmetle orantılı olarak yüzde elli fazlası ve yasal faizi ile birlikte ödemeyi kabul ve taahhüt etmiştir. Söz konusu yüklenme ve kefalet senedi ile üniversiteye karşı mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle üniversite ile öğretim görevlisi arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu açıktır. Bu yükümlülüğün iptali istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle de davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacı tarafından mecburi hizmet yükümlülüğü ile taahhüt ve kefalet senedinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin, 30/12/2013 tarihli ve 2013/1820-2024; 30/12/2013 tarihli ve 2013/1621-1834; 02/06/2014 tarihli ve 2014/667-706 sayılı örnek kararlarında da bu hususun açıkça vurgulandığı görülmektedir…" gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar verilerek olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 14.03.2016 günlü toplantısında:

İLK İNCELEME:Başvuru yazısı ve dosya örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesi uyarınca araştırma görevlisi olarak davalı Üniversite adına yüksek lisans ve doktora eğitimi yapmak amacıyla Çukurova Üniversitesinde görevlendirilen davacının, lisansüstü eğitimini yapabilmesi için davalı üniversite lehine yüklendiği mecburi hizmet yükümlülüğü ve kefalet senedinin iptali istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptaline ilişkindir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun, "Öğretim elemanı yetiştirme" başlıklı 35. maddesinde "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

(Ek fikralar: 17/8/1983-2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler.

Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35.maddesi uyarınca davalı idare adına Çukurova Üniversitesinde lisansüstü eğitim yapmak üzere görevlendirilen davacının; söz konusu eğitim tamamlandıktan ve davalı idarede 4 yıl 3 ay çalıştıktan sonra Yüzüncü Yıl Üniversitesinden Çukurova Üniversitesine geçiş talebinde bulunduğu, ancak davalı idarenin 14.11.2014 tarihli yazısında davacının 1 yıl 7 ay mecburi hizmet yükümlülüğün kaldığını ve bunun parasal karşılığının 30.147,49 TL olduğunun belirtildiği, davacının mecburiyetten bu miktarı kabul ederek 12 eşit taksitte ödenebilecek şekilde ödeme planı oluşturulduğunu, bu durumun hukuka aykırı olduğunu belirterek; mecburi hizmet ve kefalet senetlerinin iptali istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davacının lisansüstü eğitim için Çukurova Üniversitesinde görevlendirilmeden önce 27.10.2004 tarih

16412 yevmiye nolu yüklenme ve kefalet senedi ile; mecburi hizmet süresi dolmadan hizmetinde bulunduğu Yüksek Öğretim Kurumu ve mecburi hizmetinin devredildiği kurum tarafından görevden çekilmiş sayıldığında mecburi hizmetine tekabül eden ödemelerin tamamının ve % 50 fazlası ile ayrıca bu ödemelere ilişkin sarf tarihinden itibaren hesaplanacak yasal vs. vergi ve kanuni ödemelerle birlikte Yüzüncü Yıl Üniversitesi emrine nakden ve defaten ödemeyi kabul ve taahhüt etmiştir. Söz konu yüklenme ve kefalet senedi ile, Üniversiteye karşı mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle Üniversite ile araştırma görevlisi arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğu açıktır.

Bu duruma göre, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacı tarafından senedin iptali ve ödemesi yapılan senet bedellerinin iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı Rektörlük vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Van 2. İdare Mahkemesinin 15.04.2015 gün ve E:2015/18 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı Rektörlük vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Van 2. İdare Mahkemesinin 15.04.2015 gün ve E:2015/18 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 14.03.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN